

konodavstvu Srbije vezano uz pravo na pristup informacijama, zaštitu osobnih i tajnih podataka. Annalisa Filippo iznosi svoje iskustvo u radu na gradivu jedne talijanske političke stranke. Miroslav Novak daje "data mapping" kao temeljnu metodu upravljanja podacima u arhivima. Maire-Claude Delmas predstavlja novu zgradu francuskog nacionalnog arhiva. Refike Sulcevsli donosi kriterije vrednovanja arhivskog materijala na Kosovu.

Prethodni brojevi publikacije *Atlanti* od 2003. do 2007. besplatno su dostupni na web stranici Instituta.

Živana Hedžbeli

Studia lexicographica, 3(2009)

Leksikografski zavod Miroslav Krleža objavio je i treći broj časopisa *Studia lexicographica* u kojem nastavlja s obrađivanjem značajne i zanimljive tematike kao i u prethodna dva broja. Međutim, za razliku od prethodnih brojeva, ovaj nema predgovor niti zajedničku temu kao što je to bio slučaj u prošlom broju s temom Leksikografija između znanosti struke ili u prvom broju s člancima povezanim problemima u hrvatskom znanstvenom nazivlju. Ipak, ovaj broj nudi osam zanimljivih radova te četiri prikaza i osvrt.

Prvi je pregledni znanstveni rad Ivana Majnarića *Plemstvo dvanaest plemena Kraljevine Hrvatske u hrvatskoj enciklopedičkoj obradi od kraja XIX. stoljeća*. Rad se odnosi na moderna hrvatska enciklopedijska izdanja počevši od Zoch-Mencinove enciklopedije do suvremenih Hrvatske enciklopedije i Hrvatskog biografskog leksikona. "Plemstvo dvanaest plemena", tj. plemićka institucija kako je autor naziva u ostatku rada, pobuđuje historiografsku diskusiju od druge polovice XIX. stoljeća u rasponu od paleografske i diplomatičke autentikacije dokumenta ili više njih do povijesne, geografske, društveno-pravne i arheološke kontekstualizacije. Međutim, ne postoji jednoznačna definicija "plemstva dvanaest plemena", pa je autor ovoga rada svoju pozornost usmjerio na metodički pristup, informativnost i sadržajnu prezentaciju u enciklopedijskim člancima s ciljem iznošenja napomena o hrvatskoj enciklopedijskoj obradi ove teme, analize ključnih pitanja u vezi s informativnošću te komentara suodnosa historiografskih spoznaja i leksikografske obradbe. Smatram da je autor vrsno obradio temu, ponudio jasnu analizu svih pojmova te dao komentar o, po njemu, boljem načinu pristupa tekstovima i izradi specijaliziranih leksikona o hrvatskom srednjovjekovlju.

Idući je pregledni znanstveni rad pod nazivom *Dvije nacionalne enciklopedije* autora Mladena Klemenčića. Autor objašnjava dvije osnovne vrste enciklopedijskih priručnika kojima se pridaje nacionalni atribut. Kaže da su jedno enci-

klopedije koje su nacionalne samo po svojem nazivu dok su po sadržaju priručnici općeg tipa (od kojih je najpoznatija *Encyclopaedia Britannica* ili *Gran Enciclopèdia Catalana*), a da su druge one koje su stvarno nacionalne po svojem sadržaju, a i sam nacionalni atribut im se nalazi u nazivu (glavni primjer je *Hrvatski leksikon* objavljen u izdanju Naklade leksikon). Autor će upravo takve dvije nacionalne enciklopedije Irske i Walesa analizirati, zatim izdvojiti sličnosti i razlike koje postoje između njih i usporediti s iskustvima iz hrvatske enciklopedistike. Rad je vrlo zanimljiv i poučan s precizno objašnjenim razlikama, pogotovo u nazivlju.

Iva Klobučar Srbić bavi se temom korpusne lingvistike u suvremenoj leksikografiji, radom u kojem je riječ o korpusima, posebice računalnima, jezičnim tehnologijama i alatima, te o primjeni korpusne lingvistike. Autorica je posebno izdvojila poglavlje o počecima, projektima i dostignućima korpusne lingvistike u Hrvatskoj. Na početku rada autorica daje najopćenitiju definiciju korpusa kao zbirke tekstova prirodnoga jezika sastavljena po određenom kriteriju, ali je važno imati na umu da i zbirku tekstova čine oni sakupljeni po nekom kriteriju te da nije svaka zbirka tekstova korpus. Stoga objašnjava da je korpus skup jezičnih odsječaka (ne mora biti sastavljen od cijelih tekstova) koji su sakupljeni prema eksplisnim lingvističkim kriterijima s ciljem da čine jezični uzorak. U daljoj razradi teme autorica navodi da je cilj korpusne lingvistike steći dublji uvid u jezik i jezičnu uporabu istraživanjem korpusa pisanoga ili govornoga jezika te razrađuje ciljeve, metodologiju i alate korpusne lingvistike. Autorica nam daje uvid u korpusnu lingvistiku u svijetu, ali i pregled iste u Hrvatskoj s isticanjem postignutih rezultata. Sam rad, nakon poglavlja o korpusnoj leksikografiji, autorica završava tvrdnjom da će korpusi biti veći i brojniji te da su mogućnosti primjene goleme, pa postavlja pitanje zašto to ne iskoristiti.

Posljednji je rad izvorni znanstveni autorice Ivane Crljenko s temom *Analiza rukopisa o životu Abhaza u 19. st. pohranjenog u Zbirci Baltazara Bogišića*. Rad se bavi analizom podataka o broju i obilježjima stanovništva u Suhumskom okrugu, koje je Baltazar Bogišić, jedan od najvećih južnoslavenskih etnografa, prikupio tijekom svojeg putovanja i istraživanja u Abhaziji 1872. godine. Cilj je rada dati podrobniji uvid u tradicijsku kulturu abhaskoga stanovništva u 19. st., s posebnim osvrtom na društvene odnose. Sam Bogišić vrlo je kritičan prema narodu kojeg proučava, a i autorica navodi da se čini da je njegovo mišljenje o njima više negativno nego pozitivno. Ipak, potrebno je napomenuti da je njegovo proučavanje bilo omogućeno (financijski i organizacijski) i zbog potrebe ruske uprave da istraži te predjele i tamo uvede vlastite zakone, a Bogišić je već bio poznati istraživač običajopravnih normi, pa je imao veliku rusku podršku.

U drugom dijelu ovog broja četiri su prikaza i osvrta na različite teme.

Ljubica Tikvica napisala je prikaz doktorske disertacije kroatistice Vlatke Štimac pod nazivom *Hrvatsko modno-odjevno nazivlje s podnaslovom Jezična analiza modnih časopisa od 1918.-1941.* Taj je rad važan doprinos jezikoslovnoj kroatistici, jer su poglavlja o modnom nazivlju rijetkost u leksikološkoj literaturi, osim kad je riječ o semiotičkoj literaturi.

Slijedi osvrt Krešimira Regana na knjigu *Bibliografija hrvatske historiografije u povijesnim časopisima 2000-2004. godine*, urednika Vlatke Dugački, Irene Starčević Stanić i Damira Agičića u izdanju izdavačke kuće Srednja Europa. Cilj objave ove knjige bio je da postane korisno pomagalo svim povjesničarima i ostalima koji prate i čitaju historiografske tekstove.

Mitja Ferenc i Želimir Kužatko autori su knjige *Prikrivena grobišta Hrvata u Republici Sloveniji*, koja je priređena u trojezičnom (hrvatskom, slovenskom i engleskom) izdanju, a o kojoj je iscrpan osvrt napisao Josip Mihaljević. On smatra da iako je sama tema problematična i otvara brojna pitanja, ovo izdanje ne bi smjelo potaknuti polemike, jer ne ostavlja puno prostora za dublja neslaganja.

Posljednji rad napisala je marljiva Vlatka Dugački prikazujući drugi broj časopisa *Historijski zbornik* za 2008. godinu koji donosi mnoštvo priloga u rubrikama Članci i rasprave i Iz povijesti historiografije, zatim prikaze i recenzije te dva izvještaja sa znanstvenih skupova.

Treći broj časopisa *Studia Lexicographica* jednako je zanimljiv kao i prethodna dva i daje vrlo značajan doprinos kroz objavljene radove ili prikaze i osvrte. Ponuđeni su vrlo raznoliki i zanimljivi radovi koje će svaki čitatelj s lakoćom pročitati.

Goran Komerički

Levanić, K. *Analitički inventari*. Varaždin : Državni arhiv u Varaždinu, 2009, 71 str.

U arhivističkoj nakladi ne nailazimo prečesto na objavu inventara kao zasebnih publikacija. Kada se ona i objave, u pravilu se radi o inventarima fondova znamenitih i važnih stvaratelja (pravnih ili fizičkih osoba). Objava obavijesnih pomagala manjih fondova kao zasebnog izdanja je, nažalost, iznimka. Tako je Državni arhiv u Varaždinu, objavivši obavijesna pomagala za tri svoja fonda: Obitelj Castellany (HR DAVŽ 1105), Obitelj Vragović (HR DAVŽ 1115) te Obitelj Gotl (HR DAVŽ 1110), učinio jednu takvu hvalevrijednu iznimku.

Načelo sređivanja obiteljskih arhiva jedno je od složenih i dugoročnih pitanja arhivistike. Oko tog su se pitanja sukobljavala mišljenja, među ostalima i mađarskih arhivista Istvána Bakácsa i Ivána Borse sredinom prošlog stoljeća. Ras-